

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 107/05-58

Ústavný súd Slovenskej republiky na verejnom zasadnutí 5. októbra 2005 v senáte zloženom z predsedu Štefana Ogurčáka a zo sudcov Juraja Horvátha a Lajosa Mészárosa prerokoval prijatú sťažnosť F. Š., bytom B., zastúpeného advokátom JUDr. P. K., K., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 395/98 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 395/98 porušil základné právo F. Š. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. F. Š. n e p r i z n á v a primerané finančné zadosťučinenie.

3. F. Š. p r i z n á v a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 11 991 Sk (slovom jedenásťtisícdeväťstodeväťdesiatjeden slovenských korún), ktorú je Okresný súd Banská

Bystrica povinný vyplatiť na účet advokáta JUDr. P. K., K., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením z 13. apríla 2005 č. k. IV. ÚS 107/05-37 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť F. Š., bytom B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie jeho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 395/98 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

1. 1. Z obsahu sťažnosti a jej doplnení vyplýva, že sťažovateľ podal 26. februára 1998 na okresnom súde návrh, ktorým sa domáhal „zrušenia alebo potvrdenia dekrétu č. 2334/65 z 30. júna 1965“, ktorým bol skončený jeho pracovný pomer na P. v B. B. (ďalej aj „odporkyňa“). Konanie je na okresnom súde vedené pod sp. zn. 10 C 395/98 a v čase podania tejto sťažnosti nebolo právoplatne skončené.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti ďalej uviedol, že: *«Nič nebráni ústavnému súdu, aby tejto mojej sťažnosti vyhovel tak, že zjedná nápravu na Okresnom súde v Banskej Bystrici tak, že použije formu príkazu, aby príslušný orgán vo veci konal, resp. formou priznania primeraného zadosťučinenia osobe, ktorej práva boli porušené.*

Výsledkom činnosť ombudsmana bolo nariadené pojednávania na deň 26. 11. 2003.

Ale ako inak sa mohlo skončiť pojednávanie, ako uhýbaním od vynesenia konečného, právoplatného a vykonateľného uznesenia, ktorým sa dekrét o výpovedi buď potvrdzuje, alebo zrušuje, ak sa tak nestalo za dobu 38 a štvrt' ročného permanentného vedenia sporu.

Okresný súd v Banskej Bystrici sa cíti byť „malým“ pred monštrum P. (po prechode právnej subjektivity). (...)

Kedže aj nariadené pojednávanie na 26. 11. 2003 ukázalo tendenciu pokračovať v neprimeranom oddialovaní vynesenia konečného právoplatného a vykonateľného rozhodnutia, nič iné mi teraz nepozostáva, ako sa obrátiť na Ústavný súd SR, ktorý keď vyhovie tejto mojej sťažnosti, je kompetentný zjednať energickú nápravu a to bez ohľadu na osoby, ktoré sa porušovania zákonov dopúšťali a sú ochotné sa aj naďalej dopúšťať.»

1. 2. Na základe uvedených skutočností sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Základné právo F. Š., bytom B., na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR postupom Okresného súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 395/98 porušené bolo.

Okresnému súdu v B. B. sa prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 395/98 konal bez zbytočných prieťahov.

F. Š. priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 100.000,- Sk, ktoré je Okresný súd v Banskej Bystrici povinný zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

F. Š. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia, výška ktorých bude vyčíslená v rozhodnutí Ústavného súdu SR.

Kancelárii Ústavného súdu SR sa ukladá zaplatiť trovy právneho zastúpenia advokátovi JUDr. P. K., K. (...)“

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: za okresný súd jeho predsedníčka JUDr. J. D. listom sp. zn. Spr. 4026/05 z 9. mája 2005 a právny zástupca sťažovateľa stanoviskom sťažovateľa z 27. júna 2005 k vyjadreniu okresného súdu.

2. 1. Predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení z 9. mája 2005 uviedla: *„Tunajší súd konanie vo veci 10 C 395/98 dňa 04. 08. 2004 zastavil, uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 31. 01. 2005.“*

2. 2. Sťažovateľ vo svojom stanovisku k vyjadreniu okresného súdu uviedol:

«Od Okresného súdu v Banskej Bystrici aj keď mu bude uložená pokuta nemožno očakávať zákonné rozhodnutie pre miestny vplyv. Sudcovia sa cítia byť „malými“ pred „majestátom“..., pričom niektorí sudcovia pôsobia na pedagogickej a právnickej fakulte čo je príčinou ich predpojatosti.

Nazeraním do spisu sa možno presvedčiť, že súdy za dobu 40 rokov zámerne vynášali iba nezákonné a zákon obchádzajúce výrokové časti. Ani raz nebola vynesená zákonom pomenovaná výroková časť, ktorou sa dekrét o výpovedi buď potvrdzuje, alebo zrušuje. (...)

Vyjadrenie predsedníčky Okresného súdu v Banskej Bystrici JUDr. J. D. je nevieryhodné, lebo časové prieťahy sa datujú od 1. 1. 1966 kedy Ústredná rozhodcovská komisia pri Ministerstve školstva v Prahe odstúpila moje odvolanie na rozhodnutie Okresnému súdu v Banskej Bystrici.

Predsedníčka okresného súdu sa snaží vo svojom liste zo dna 9. 5. 2005 uviesť Ústavný súd SR do omylu, keď zastavenie konania nadobudlo „právoplatnosť“. Zastavovať nemožno to, o čom nebolo rozhodnuté zákonom pomenovanou výrokovou časťou. Okresný súd sa takto veci nezbavil, iba spôsobuje ďalšie časové prieťahy. Zatiaľ bez pokuty za zneužívanie právomoci verejných činiteľov.»

Sťažovateľ napokon uviedol, že: „Nesúhlasím s konaním a rozhodovaním bez ústneho pojednávania. Hlavným dôvodom je skutočnosť, že za dobu 40 rokov som ani raz nebol vypočutý nestranným a nezávislým súdom, ktorý by sa zapodieval ochranou môjho pracovného práva. Ako bezdôvodne prepustený zo zamestnania som mal a stále mám právo na súdnu ochranu.“

3. Na základe vyjadrenia sťažovateľa doručeného ústavnému súdu 28. júna 2005, z ktorého vyplýva, že sťažovateľ „trvá na ústnom pojednávaní“, ústavný súd podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť prerokoval na ústnom pojednávaní konanom 5. októbra 2005, ktorého sa zúčastnil iba právny zástupca sťažovateľa. Predsedníčka okresného súdu svoju neúčasť na ústnom pojednávaní ospravedlnila listom doručeným ústavnému súdu 22. septembra 2005 a zároveň súhlasila s pojednávaním vo veci v jej neprítomnosti. Sťažovateľ sa ústneho pojednávania bez ospravedlnenia nezúčastnil napriek

tomu, že ho právny zástupca informoval o termíne ústneho pojednávania. Právny zástupca sťažovateľa na ústnom pojednávani zotrval na obsahu sťažnosti a doteraz predložených písomných prejavoch (stanoviskách).

4. V tejto veci pôvodne prijímal sťažnosť IV. senát ústavného súdu, pretože v roku 2004 a v roku 2005 v súlade s rozvrhom práce na tento rok bol sudca spravodajca Juraj Horváth členom IV. senátu ústavného súdu. Plénum ústavného súdu uznesením z 31. mája 2005 Dodatkom č. 1 k Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na rok 2005 sp. zn. Spr 1164/04 rozhodlo, že s účinnosťou od 8. júna 2005 sa sudca spravodajca Juraj Horváth stal členom I. senátu ústavného súdu. Plénum ústavného súdu zároveň rozhodlo, že veci, v ktorých je sudcom spravodajcom Juraj Horváth, sa prejednávajú v I. senáte ústavného súdu. Z tohto dôvodu sa táto vec prejednala a rozhodla vo veci samej v zložení, ktoré je uvedené v záhlaví tohto nálezu.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 10 C 395/98:

1. Dňa 26. februára 1998 sťažovateľ podal na okresnom súde žalobný návrh proti Pedagogickej fakulte Univerzity Mateja Bela v B., ktorým sa domáhal zrušenia alebo potvrdenia dekrétu č. 2334/65 z 30. júna 1965, ktorým bol skončený jeho pracovný pomer na tejto pedagogickej fakulte. Vec bola na okresnom súde zaevidovaná pod sp. zn. Nc 3051/98. V podanom návrhu sťažovateľ súčasne namietal predpojatosť všetkých sudcov okresného súdu z dôvodu, že *„im bola vec predchádzajúceho návrhu zo dňa 18. 1. 1995 vedená pod č. 11 C 145/95 odňatá Krajským súdom v Banskej Bystrici uznesením zo dňa 12. 2. 1997 č. 10 Nc 112/97“*. Sťažovateľ zároveň namietal aj zaujatosť sudcov všetkých súdov v obvode Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“), ako aj sudcov samotného krajského súdu a žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) prikázal vec na rozhodnutie *„najlepšie Krajskému súdu*

v Bratislave alebo v Nitre“. Z dôvodu zaradenia uvedeného podania do registra neúplných a nejasných podaní „Nc“ sťažovateľ 11. marca 1998 vzniesol námietku zaujatosti proti zákonnému sudcovi okresného súdu a opätovne žiadal, aby najvyšší súd prikázal jeho vec na rozhodnutie inému súdu mimo súdov v územnom obvode krajského súdu. V období od 25. marca 1998 do 4. júna 1998 sa sudcovia okresného súdu vyjadrili k námietke zaujatosti.

2. Dňa 4. júna 1998 bol spis predložený krajskému súdu „na rozhodnutie o navrhovateľom vznesenej námietke zaujatosti všetkých sudcov“ okresného súdu. Krajský súd 19. júna 1998 doručil spis najvyššiemu súdu „na rozhodnutie podľa § 16 ods. 1 O. s. p.“ s vyjadrením všetkých sudcov krajského súdu k námietke zaujatosti.

3. Najvyšší súd uznesením z 24. júna 1998 sp. zn. Nc 70/98 rozhodol, že: „Sudcovia Krajského súdu v Banskej Bystrici JUDr. M. M., M. B., JUDr. M. R., JUDr. J. K. a L. B. nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na tomto súde pod sp. zn. 11 Nc 235/98. Návrh na prikázanie veci inému krajskému súdu zamietam.“

4. Vec bola krajskému súdu vrátená 29. júna 1998. Opatrením predsedu krajského súdu zo 7. júla 1998 sp. zn. Spr. 5855/98 Pers bola vec pridelená „do senátu Krajského súdu v Banskej Bystrici, v zložení predseda senátu pán L. B., členovia senátu JUDr. M. M. a pani M. B.“. Krajský súd uznesením z 12. augusta 1998 sp. zn. 11 Nc 235/98 rozhodol, že: „Sudcovia Okresného súdu v Banskej Bystrici JUDr. I. Š., Mgr. G. S., JUDr. E. B., Mgr. P. P., JUDr. L. Z., Mgr. A. P., M. B., Mgr. Z. A., K. H., Mgr. I. D., JUDr. P. H., JUDr. P. P., JUDr. R. P., JUDr. M. T., Mgr. Ing. J. G. nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania tejto veci. Návrh na prikázanie veci inému okresnému súdu zamietam.“

5. Spis bol okresnému súdu vrátený 7. septembra 1998. Okresný súd 21. septembra 1998 požiadal Okresný súd Veľký Krtíš o zapožičanie súvisiacich spisov sp. zn. 7 C 43/66, sp. zn. 11 C 145/95, sp. zn. Nc 3023/95 a sp. zn. 9 C 224/96 a sťažovateľa vyzval na predloženie listín, a to aj „Dekréta č. 2334/66 zo dňa 30. 6. 1965“, ktorého zrušenia alebo potvrdenia sa návrhom domáhal. Okresný súd Veľký Krtíš 25. septembra 1998 oznámil okresnému súdu, že spis sp. zn. 9 C 224/96 sa z dôvodu dovolania sťažovateľa nachádza na

najvyššom súde. Dňa 29. septembra 1998 sťažovateľ zaslal okresnému súdu požadované listiny. Dňa 1. októbra 1998 okresný súd požiadal Okresný súd Levice o vrátenie spisu sp. zn. 7 C 43/66, pričom tento súd 21. októbra oznámil okresnému súdu, že požadovaný spis mu vrátil ešte 7. júna 1994. Dňa 29. októbra 1998 okresný súd požiadal Okresný súd Veľký Krtíš o zapožičanie spisu sp. zn. 11 C 145/95. Dňa 19. novembra 1998 bol spis prevedený z registra „Nc“ do registra „C“ a bol zaevidovaný pod sp. zn. 10 C 395/98.

6. Dňa 7. januára 1999 sťažovateľ namietal zaujatosť sudkyne okresného súdu JUDr. I. Š., ako aj zaujatosť všetkých sudcov okresného súdu, pretože podľa jeho tvrdenia všetci sudcovia okresného súdu už boli uznesením krajského súdu sp. zn. 10 Nc 112/97 vylúčení z prejednávania a rozhodovania jeho pracovnoprávnej veci. Sťažovateľ zároveň opakovane namietal aj zaujatosť sudcov krajského súdu a žiadal, aby najvyšší súd prikázal vec na rozhodnutie „*najlepšie Krajskému súdu v Bratislave*“.

7. Dňa 25. januára 1999 bol spis predložený krajskému súdu „*za účelom rozhodnutia v zmysle §-u 16 ods. 1 OSP*“. Dotknutá sudkyňa uviedla, že sa necíti byť zaujatá vo veci.

8. Dňa 3. februára 1999 sťažovateľ vzniesol námietku predpojatosti voči predsedovi senátu krajského súdu JUDr. Ľ. B., „*ako aj členom mimoriadneho senátu postupovať a rozhodovať o námietkach predpojatosti sudkyne JUDr. I. Š. ako aj všetkým sudcom Okresného súdu v Banskej Bystrici*“.

9. Dňa 10. februára 1999 bol spis doručený najvyššiemu súdu, aby rozhodol o ostatnej námietke sťažovateľa, s týmto prísom predsedu senátu: „*V konaní vo veci o námietke zaujatosti sudkyne Okresného súdu v Banskej Bystrici JUDr. I. Š. som zostal ako jediný predseda senátu Krajského súdu v Banskej Bystrici doposiaľ nezaujatý konať vo veciach navrhovateľa Š. F. Na jeho námietky zaujatosti voči mojej osobe zo dňa 3. 2. 1999 prehlasujem, že vzhľadom na opakované a vymyslené invektívy sa už cítim zaujatý a žiadam Najvyšší súd SR, aby ma vylúčil z prejednávania veci podľa § 16 ods. 1 O. s. p. a prikázal ju (z dôvodu nemožnosti obsadenia senátu) inému krajskému súdu v zmysle § 12 ods. 1 O. s. p.*“

10. Najvyšší súd uznesením z 26. februára 1999 sp. zn. Nc 16/99 rozhodol, že: *„Predseda senátu Krajského súdu v Banskej Bystrici JUDr. L. B. je vylúčený z prejednávania a rozhodovania vo veci vedenej na tomto súde pod sp. zn. Nc 23/99. Prejednanie veci vedenej na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. Nc 23/99 sa podľa § 12 ods. 1 O. s. p. prikazuje Krajskému súde v Trenčíne.“*

11. Dňa 5. marca 1999 bol spis vrátený krajskému súde, ktorý ho 7. marca 1999 postúpil Krajskému súde v Trenčíne (ďalej len „krajský súd 2“). Krajský súd 2 uznesením z 19. apríla 1999 sp. zn. 5 Nc 72/99 rozhodol, že: *„Sudkyňa Okresného súdu v Banskej Bystrici JUDr. I. Š. nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Okresnom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 10 C 395/98.“*

12. Spis bol vrátený okresnému súde 12. mája 1999.

13. Dňa 20. mája 1999 sťažovateľ doručil okresnému súde *„námietky príslušnosti súdu, opakované námietky predpojatosti“* z dôvodu nespokojnosti s rozhodnutím krajského súdu 2 a domáhal sa aj toho, aby vec bola *„odstúpená Okresnému súde v Komárne“*.

14. Uznesením okresného súdu zo 16. júna 1999 č. k. 10 C 395/98-57 bola námietka sťažovateľa *„o miestnej príslušnosti Okresného súdu v Banskej Bystrici“* zamietnutá. Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ 9. júla 1999 odvolanie. Dňa 19. augusta 1999 bol spis predložený krajskému súde 2, aby rozhodol o tomto odvolaní sťažovateľa.

15. Dňa 24. septembra 1999 sťažovateľ doručil krajskému súde 2 svoje podanie, ktorým namietol zaujatosť všetkých sudcov krajského súdu 2. Spis bol 18. októbra 1999 predložený najvyššiemu súde *„na rozhodnutie o námietke zaujatosti sudcov“* krajského súdu 2. Uznesením zo 16. novembra 1999 sp. zn. Nc 149/99 najvyšší súd rozhodol, že: *„Sudcovia Krajského súdu v Trenčíne JUDr. A. K., JUDr. A. R., JUDr. Z. P., JUDr. O. L., JUDr. A. B., JUDr. I. M., JUDr. O. H., JUDr. E. S., JUDr. J. R. a JUDr. V. H. nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na tomto súde pod*

sp. zn. 5 Co 432/99. Preto návrh žalobcu na prikázanie tejto veci inému krajskému súdu zamietla.“ Spis bol vrátený krajskému súdu 2 dňa 22. novembra 1999.

16. Uznesením z 30. decembra 1999 č. k. 5 Co 432/99-78 krajský súd 2 potvrdil uznesenie okresného súdu zo 16. júna 1999 č. k. 10 C 395/98-57, ktorým okresný súd zamietol námietku sťažovateľa o miestnej príslušnosti súdu.

17. Spis bol vrátený okresnému súdu 9. februára 2000.

18. Dňa 10. februára 2000 sťažovateľ opakovane vzniesol *„námietku vecnej predpojatosti voči všetkým sudcom Okresného súdu v Banskej Bystrici ako aj voči predsedovi Okresného súdu v Banskej Bystrici“*.

19. Dňa 10. marca 2000 bol spis predložený krajskému súdu 2, aby rozhodol o uvedenej námietke zaujatosti proti všetkým sudcom okresného súdu. Krajský súd 2 však 27. marca 2000 spis vrátil okresnému súdu bez meritórneho rozhodnutia o námietke zaujatosti s odôvodnením, že: *„Z obsahu spisu nevyplýva, že by vec vedená na Okresnom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 10 C 395/98 bola prikázaná na rozhodovanie vo všetkých ďalších veciach tunajšiemu krajskému súdu, ktorý mal byť naďalej pre potreby konania nadriadeným, resp. odvolacím súdom.“*

20. Dňa 31. marca 2000 okresný súd vyzval sťažovateľa, aby označil *„nové dôvody zaujatosti vec prejednávajúcej sudkyne JUDr. I. Š., resp. aj ostatných sudcov Okresného súdu v Banskej Bystrici“*, s upozornením, že na tie isté dôvody, o ktorých sa už rozhodlo, súd nebude prihliadať. Sťažovateľ na uvedenú výzvu reagoval prípisom z 13. apríla 2000. Okresný súd uznesením z 2. mája 2000 č. k. 10 C 395/98-104 zamietol námietku sťažovateľa ohľadne námietky vecnej príslušnosti súdu. Sťažovateľ podal proti tomuto uzneseniu 12. mája 2000 odvolanie.

21. Dňa 17. júla 2000 bol spis predložený krajskému súdu na rozhodnutie o uvedenom odvolaní sťažovateľa, krajský súd však odvolávajúc sa na rozhodnutie najvyššieho súdu

z 26. februára 1999 sp. zn. Nc 16/99 spis 21. júla 2000 odstúpil na vybavenie krajskému súdu 2.

22. Dňa 29. marca 2001 krajský súd 2 predložil spis najvyššiemu súdu „*na rozhodnutie podľa § 105 ods. 3 O. s. p. s tým, že Krajský súd v Trenčíne nesúhlasí s postúpením vecí*“. Najvyšší súd 25. apríla 2001 vrátil spis krajskému súdu 2 ako „*nesprávne predložený Najvyššiemu súdu, pretože v predmetnej veci nejde o spor o miestnu príslušnosť v zmysle ust. § 105 ods. 3 O. s. p.*“

23. Dňa 11. mája 2001 krajský súd 2 vrátil spis bez meritórneho rozhodnutia okresnému súdu s tým, aby bolo doplnené aktuálne vyjadrenie všetkých sudcov okresného súdu k sťažovateľovej námietke zaujatosti z 10. februára 2000.

24. Dňa 1. júna 2001 na základe aktuálne účinného rozvrhu práce okresného súdu bola vec odňatá senátu JUDr. I. Š. a pridelená senátu JUDr. P. R., ktorý 4. júla 2001 oznámil predsedníčke okresného súdu, že bol vo veci vylúčený, a preto 25. júla 2001 bola vec pridelená senátu JUDr. E. B.

25. Dňa 16. júla 2001 sťažovateľ doručil okresnému súdu podanie, v ktorom sa domáhal, aby okresný súd realizoval uznesenie ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 59/99 tak, že „*vec priamo postúpi Najvyššiemu súdu SR na odňatie veci Okresnému súdu v Banskej Bystrici a prikázanie Krajskému súdu v Trenčíne*“. Dňa 31. októbra 2001 sťažovateľ urgovoal vybavenie tohto jeho podnetu.

26. Dňa 30. novembra 2001 okresný súd po doplnení vyjadrení sudcov okresného súdu k námietke zaujatosti z 10. februára 2000 predložil spis krajskému súdu 2, a to aj na rozhodnutie o odvolaní sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu z 2. mája 2000 č. k. 10 C 395/98-104.

27. Dňa 14. januára 2002 krajský súd 2 uznesením sp. zn. 17 Co 14/02, 17 Nc 73/01 takto rozhodol: „*Uznesenie č. k. 10 C 395/98-104 zo dňa 2. 5. 2000 zrušuje. Sudcovia*

Okresného súdu v Banskej Bystrici JUDr. J. J., JUDr. P. R., JUDr. J. A., JUDr. J. V., Mgr. V. H., JUDr. P. T., JUDr. M. K., JUDr. E. K., Mgr. J. D., JUDr. J. B., JUDr. J. J. sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí vedenej na tomto súde pod sp. zn. 10 C 395/98. Sudcovia Okresného súdu v Banskej Bystrici Mgr. I. S., Mgr. S. K., JUDr. B. V., Mgr. M. K., JUDr. E. M. nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania tejto veci.“

28. Dňa 23. januára 2002 bol spis vrátený okresnému súdu.

29. Dňa 4. februára 2002 sťažovateľ vzniesol námietku zaujatosti voči sudcom okresného súdu odvolávajúc sa opätovne na „uznesenie predsedu Okresného súdu v Banskej Bystrici č. Spr. 951/68 zo dňa 3. decembra 1969“, ktorým boli podľa jeho tvrdenia všetci sudcovia okresného súdu vylúčení, a opakovane žiadal, odvolávajúc sa na označené rozhodnutie ústavného súdu, aby najvyšší súd odňal vec okresnému súdu a prikázal ju na konanie krajskému súdu 2.

30. Dňa 31. mája 2002 bol spis predložený najvyššiemu súdu na rozhodnutie o námietke sťažovateľa týkajúcej sa miestnej príslušnosti súdu, ako aj na rozhodnutie o prikázaní veci inému súdu.

31. Dňa 1. júla 2002 najvyšší súd vrátil spis okresnému súdu z dôvodu, že nie je oprávnený rozhodovať o nutnej delegácii, pretože z prejednávania veci neboli vylúčení všetci sudcovia okresného súdu a tiež nemôže rozhodovať o miestnej príslušnosti z dôvodu neexistencie sporu medzi súdmi o miestnu príslušnosť.

32. Dňa 26. augusta 2002 zákonná sudkyňa okresného súdu požiadala o prikázanie veci inému sudcovi z dôvodu jej zaujatosti.

33. Dňa 26. augusta 2002 sťažovateľ zaslal okresnému súdu kópiu svojho podania z 26. júla 2002, ktorým namietal zaujatosť sudcu najvyššieho súdu JUDr. P. D. a žiadal

o jeho vylúčenie a opätovné rozhodnutie najvyšším súdom o odňatí veci okresnému súdu a jej prikázaní krajskému súdu 2.

34. Dňa 17. septembra 2002 bola vec opatrením predsedníčky okresného súdu odňatá sudkyňi JUDr. E. B. a pridelená sudcovi JUDr. Ing. J. G.

35. Dňa 9. a 17. októbra 2002 sťažovateľ odvolávajúc sa na uvedené rozhodnutie ústavného súdu žiadal a urgoval vybavenie jeho žiadosti o postúpenie spisu najvyššiemu súdu za účelom rozhodnutia o „*nutnej delegácii*“ z okresného súdu na krajský súd 2. Dňa 20. novembra 2002 sťažovateľ žiadal o nariadenie pojednávania. Dňa 16. januára 2003 sťažovateľ žiadal o nariadenie pojednávania alebo o zaslanie spisu najvyššiemu súdu. Dňa 10. a 24. septembra 2003 sťažovateľ urgoval konanie vo veci.

36. Dňa 9. októbra 2003 okresný súd nariadil pojednávanie na 26. november 2003.

37. Dňa 24. novembra 2003 odporkyňa zaslala okresnému súdu vyjadrenie k návrhu a vzniesla námietku zaujatosti voči zákonnému sudcovi z dôvodu, že je externým zamestnanom odporkyne. Dňa 26. novembra 2003 bolo pojednávanie odročené na neurčito z dôvodu rozhodnutia o námietke zaujatosti uplatnenej odporkyňou.

38. Dňa 28. november 2003 opatrením predsedu okresného súdu vec odňatá sudcovi JUDr. Ing. J. G. a bola pridelená sudkyňi JUDr. L. Z.

39. Dňa 3. decembra 2003 sťažovateľ znovu žiadal o konanie vo veci alebo o predloženie spisu najvyššiemu súdu za účelom odňatia veci okresnému súdu a jej prikázania krajskému súdu 2 a súčasne opätovne poukazoval na skutočnosť, že podľa „*uznesenia predsedu okresného súdu zo dňa 30. decembra 1969, č. Spr. 951/69 sú všetci predsedovia senátov okresného súdu vylúčení*“ z prejednávania jeho veci. Dňa 21. januára 2004 sťažovateľ urgoval konanie vo veci.

40. Dňa 22. januára 2004 bolo nariadené pojednávanie na 24. február 2004. Pojednávanie z 24. februára 2004 bolo pre neprítomnosť sťažovateľa, ktorý si v lehote nevyzdvihol predvolanie, odročené na 18. marec 2004.

41. Dňa 18. marca 2004 bolo pojednávanie odročené na neurčito z dôvodu sťažovateľom vznesenej námietky zaujatosti proti všetkým sudcom okresného súdu z dôvodu, že rozhodnutím predsedu okresného súdu „zo dňa 30. decembra 1969, č. Spr. 951/69“ boli všetci „paušálne vylúčení“ z prejednávania jeho veci.

42. Dňa 2. apríla 2004 bol spis predložený krajskému súdu „na rozhodnutie o námietkach navrhovateľa voči zákonnej sudkyňi i sudcom Okresného súdu v Banskej Bystrici“. Krajský súd dňa 4. mája 2004 vrátil bez vybavenia spis okresnému súdu z dôvodu, že všetci sudcovia krajského súdu už boli v tejto veci vylúčení a vec bola z tohto dôvodu prikázaná krajskému súdu 2.

43. Dňa 12. mája 2004 bol spis doručený krajskému súdu 2, ktorý uznesením z 20. mája 2004 č. k. 5 NcC 10/04-234 rozhodol, že: „Sudkyňa Okresného súdu v Banskej Bystrici JUDr. L. Z. nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania vo veci vedenej na Okresnom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 10 C 395/98“.

44. Dňa 3. júna 2004 bol spis vrátený okresnému súdu.

45. Uznesením okresného súdu zo 4. augusta 2004 č. k. 10 C 395/98-244 bolo konanie zastavené z dôvodu už rozhodnutej veci v konaniach okresného súdu sp. zn. 7 C 43/66 a sp. zn. 11C 406/69. Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ 12. augusta 2004 odvolanie, preto bol spis 19. augusta 2004 predložený krajskému súdu 2, aby rozhodol o odvolaní sťažovateľa.

46. Dňa 21. decembra 2004 krajský súd 2 uznesením č. k. 19 Co 209/04-257 napadnuté uznesenie okresného súdu potvrdil. Spis bol vrátený okresnému súdu 21. januára 2005.

47. Uznesenie okresného súdu zo 4. augusta 2004 č. k. 10 C 395/98-244 nadobudlo právoplatnosť 31. januára 2005.

III.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'účinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov (...).

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní „o zrušenie alebo potvrdenie dekrétu č. 2334/65 z 30. júna 1965“ vedenom pod sp. zn. 10 C 395/98, v ktorom sťažovateľ vystupuje v procesnom postavení navrhovateľa, došlo k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02).). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že rozhodovanie „o zrušenie alebo potvrdenie dekrétu č. 2334/65 z 30. júna 1965“ mohlo predstavovať určitý stupeň zložitosti vzhľadom na odstup času od vydania tohto dekrétu, ako aj vzhľadom na viacero súvisiacich súdnych konaní, ktoré už prebehli vo vzťahu k tomuto predmetu konania pred všeobecnými súdmi. Doterajší zdĺhavý priebeh napadnutého konania však ústavný nemôže pripísať na vrub faktickej náročnosti prerokovávanej veci. Napokon ani predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení nenamietala zložitosť napadnutej veci.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmvanej veci, ústavný súd zistil závažné skutočnosti, ktoré osobitne zohľadnil na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným prietahom. Celková dĺžka napadnutého konania bola nepochybne vyvolaná aj správaním sťažovateľa, ktorý opakovane, a to najmenej 7-krát namietol zaujatosť všetkých sudcov okresného súdu (pozri bod 1, 6, 13, 18, 29, 39 a 41 II. časti tohto nálezu), a to aj po tom, ako uznesením krajského súdu z 12. augusta 1998 sp. zn. 11 Nc 235/98 bolo už rozhodnuté o jeho obsahovo identickej námietke, pričom nové dôvody zaujatosti týchto sudcov neuvádzal. Okrem toho permanentne namietal zaujatosť zákonných sudcov, ako aj sudcov krajských súdov, pričom nesprávne interpretoval aj rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 59/99. V dôsledku týchto námietok a odvolaní sa spis nachádzal 8-krát na nadriadených súdoch v trvaní celkom takmer troch rokov (dva roky a jedenásť mesiacov). V tejto súvislosti už ústavný súd judikoval, že využitie možností daných sťažovateľovi procesnými predpismi (napr. Občianskym súdnym poriadkom) na uplatňovanie a presadzovanie jeho práva

v súdnom konaní môže síce spôsobiť predĺženie priebehu konania, nemožno ho však kvalifikovať ako postup, ktorého dôsledkom sú zbytočné prietahy (napr. I. ÚS 31/01). Na druhej strane ale predkladanie neprípustných návrhov, v danom prípade opakovaných námietok zaujatosti z dôvodov, o ktorých už bolo rozhodnuté, bolo potrebné pričítať na vrub sťažovateľovi, pretože požiadavka konania bez zbytočných prietahov v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy môže mať svoju plnú relevanciu len pri takých procesných návrhoch, ktoré spĺňajú všetky zákonom predpísané náležitosti (mutatis mutandis I. ÚS 41/02).

Vychádzajúc z uvedeného, treba konštatovať, že na celkovej dĺžke konania mal svoj výrazný podiel aj sťažovateľ, pretože sa na okresný súd opakovane obrátil aj s návrhmi a námietkami, ktoré nespĺňali všetky zákonom predpísané náležitosti, pričom kvôli odstraňovaniu týchto nedostatkov nemohol okresný súd riadne postupovať v konaní. Avšak v danom prípade podiel sťažovateľa na vzniknutých prietahoch podľa názoru ústavného súdu neospravedlňuje neúmerne dlhé, takmer sedem rokov trvajúce napadnuté konanie. Na uvedené skutočnosti, teda na značný podiel sťažovateľa na vzniknutých prietahoch, však ústavný súd prihliadol pri rozhodovaní o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia v danej veci.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu a predovšetkým konštatuje, že vec sa nachádzala na okresnom súde 48 osem mesiacov a počas tejto doby sa činnosť okresného súdu sústreďovala takmer výlučne na skúmanie podmienok konania, konkrétne na riešenie námietok predpojatosti. Treba uviesť, že okresný súd bol v určitom období v posudzovanej veci aj nečinný, a to konkrétne od 17. septembra 2002 do 9. októbra 2003 (trinásť mesiacov), a okrem toho jeho postup nevykazoval vždy znaky plynulého a efektívneho konania, jeho úkony nesmerovali k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa mal sťažovateľ ako navrhovateľ v napadnutom konaní nachádzať, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02). Napr. skutočnosť, že 1. júla 2002 najvyšší súd vrátil spis okresnému súdu bez meritórneho rozhodnutia z dôvodu, že nie je oprávnený rozhodovať o nutnej delegácii, treba považovať za nerelevantné konanie okresného súdu a neefektívne plynutie času v dôsledku tohto pochybenia a treba ju pripísať na vrub tomuto súdu. Okresný súd teda počas najmenej poldruha roka vo veci nevykonal

žiadne alebo vykonal neefektívne úkony nesmerujúce k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa mal sťažovateľ ako navrhovateľ v napadnutom konaní nachádzať. K týmto priet'ahom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci, ale predovšetkým v dôsledku postupu súdu. Uvedené nedostatky plynulosti konania by však samy osebe a najmä vzhľadom na správanie sťažovateľa (pozri bod 2 III. časti tohto nálezu), ako aj povahu prejednávanej veci (res iudicata) nemuseli znamenať porušenie základného práva sťažovateľa zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, ale kvalitu porušenia tohto ústavného práva nadobudli v kontexte celkovej, takmer 7-ročnej dĺžky napadnutého konania. Inak povedané, prejednanie veci, ktorá je - ako to bolo právoplatne rozhodnuté - už „*rozsúdená*“, z hľadiska čl. 48 ods. 2 ústavy nemôže trvať štyri roky pred okresným súdom. Sám okresný súd uviedol, že „ (...) *došlo zo strany súdu k priet'ahom v konaní*“.

Vzhľadom na všetky uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 1.

4. Pretože vo veci sťažovateľa bolo vydané uznesenie zo 4. augusta 2004 č. k. 10 C 395/98-244, ktorým bolo napadnuté konanie právoplatne zastavené 31. januára 2005, neprichádzalo do úvahy v okolnostiach danej veci rozhodnutie podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ požadoval priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 100 000 Sk, ktorého výšku bližšie nezdôvodnil.

Vzhľadom na okolnosti danej veci, najmä na to, že na celkovej dĺžke konania mal svoj výrazný podiel aj sťažovateľ, pretože sa na okresný súd opakovane obrátil námietkami, ktoré nespĺňali zákonom predpísané náležitosti, že v postupe okresného súdu bola zistená iba ojedinelá nečinnosť (čo inak nijako neospravedlňuje samotné zbytočné priet'ahy

v konaní), ako aj vzhľadom na povahu napadnutej veci (res iudicata) ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade už aj samotné konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je dostatočným zadosťučinením pre s'ťažovateľa.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 2.

6. Ústavný súd priznal s'ťažovateľovi (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania vo výške 11 991 Sk z dôvodu trov jeho právneho zastúpenia.

S'ťažovateľovi vznikli trovy právneho zastúpenia advokátom za tri úkony právnej služby (prípravu a prevzatie zastúpenia 5. januára 2004, podanie upresnenia s'ťažnosti 9. septembra 2004 a podanie písomného stanoviska k vyjadreniu okresného súdu 27. júna 2005). Za dva úkony vykonané v roku 2004 patrí odmena v sume dvakrát po 4 534 Sk a režijný paušál dvakrát po 136 Sk (§ 13 ods. 8, § 19 ods. 3, § 24 ods. 3 a § 25 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb), teda spolu za úkony vykonané v roku 2004 prislúcha odmena v sume 9 340 Sk a za jeden úkon vykonaný v roku 2005 patrí odmena 2 501 Sk a režijný paušál 150 Sk (§ 1 ods. 3, § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb), preto trovy právneho zastúpenia s'ťažovateľa predstavujú celkove sumu 11 991 Sk.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania s'ťažovateľa rozhodol tak, ako to je uvedené pod bodom 3 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod „právoplatnosťou rozhodnutia“ uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

Vyhlásené v Košiciach 5. októbra 2005